

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:İKİNCİ BÖLÜM
KARAR

TİMUR DEMİR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2018/33190

Karar Tarihi : 9/5/2019

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
Recai AKYEL

Raportör : Mustafa EKİM

Başvurucu : Timur DEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza infaz kurumunda tek kişilik odada tutulma ve saç tıraşının koğuş önünde yapılmasına izin verilmesi nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 2/11/2016 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyonca sunulmuştur.

4. Komisyonca 2016/73031 bireysel başvuru numarasına kaydedilen başvurunun 16/11/2018 tarihinde ceza infaz kurumunun tek kişilik odasında tutulma nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddiası yönünden ayrılarak 2018/33190 bireysel başvuru numarasına kaydedilmesine karar verilmiştir.

5. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

7. Türkiye 15 Temmuz 2016 gecesi silahlı bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmış ve Bakanlar Kurulu tarafından ülke genelinde 21/7/2016 tarihinden itibaren doksan gün süreyle olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilmesine karar verilmiştir. Darbe teşebbüsüne ilişkin süreç, OHAL ilanı, OHAL döneminin gerektirdiği tedbirlere ilişkin detaylı açıklamalar Anayasa Mahkemesinin *Aydın Yavuz ve diğerleri* ([GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017, §§ 12-20, 47-66) kararında yer almaktadır.

8. Darbe teşebbüsü öncesinde hâkim olan başvuru, darbe teşebbüsü sonrasında terör örgütü (Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması, FETÖ/PDY) üyesi olduğu gerekçesiyle tutuklanarak 18/7/2016 tarihinde Yozgat E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna konulmuştur. Başvuru sırasıyla 16/8/2016 tarihinde Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, 17/8/2016 tarihinde Sincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna ve son olarak 8/10/2016 tarihinde Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna (Ceza İnfaz Kurumu) nakledilmiş olup hâlen burada tutulmaktadır.

9. Başvuru, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün 7/10/2016 tarihli yazısına istinaden Ceza İnfaz Kurumunda tek kişilik odaya yerleştirilmiş ve sonrasında hakkında aşağıdaki şekilde oda/koğuş değiştirme kararları verilmiştir:

i. Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulunun (Kurul) 10/10/2016 tarihli kararıyla Ceza İnfaz Kurumuna yeni gelen başvuru, *oda yerleştirme kriterleri* gerekçesine dayanılarak E Blok üst 25 numaralı tekli odaya yerleştirilmiştir. Başvurucunun bu karara karşı yaptığı itiraz, Ereğli (Konya) İnfaz Hâkimliğinin 2/11/2016 tarihli kararıyla reddedilmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısımları şöyledir:

"5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9 uncu Madde'si uyarınca yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan tek kişilik odalar ile hücre cezalarının infaz edildiği odalar farklıdır, farklı özellikleri, uygulamaları ve standartları bulunmaktadır.

Hükümlü ve tutukluların kurumlarda barındırılacakları odalar, Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliği'nin İkinci Kısım, İkinci Bölümünde bulunan esaslar, kurum düzeni ve güvenliğinin sağlanması, devam ettirilmesi, kurum personelinin, hükümlü ve tutuklunun, (saldırgan tavır ve davranışlarda bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı) diğer hükümlü ve tutukluların can güvenliğinin sağlanması kurum düzen ve güvenliği ve işlenen suçların toplumda yarattığı infial ile örgütsel faaliyet ve eylemlerin engellenmesi amacıyla takdir hakkı bulunmakla beraber bunun gibi hususlar ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 114 ve 115 inci Madde'leri dikkate alınmak suretiyle İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile belirlenmektedir.

Yukarıda açıklanan sebepler de dikkate alındığında tutuklu hakkında tek kişilik odaya konulma hususunda yetkili ve görevli olduğu anlaşılan Ereğli(Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı'nın kararında usul ve esasa aykırı bir yanlışlık bulunmadığı anlaşıldığından tutuklunun ilgili karara itirazının reddine karar vermek gerekmektedir. "

ii. Başvurucunun bu karara yaptığı itiraz Ereğli (Konya) Ağır Ceza Mahkemesinin 8/12/2016 tarihli kararıyla kesin olarak reddedilmiştir.

iii. Kurulun 28/7/2017 tarihli kararıyla *oda yerleştirme kriterleri* gerekçesine dayanılarak göre E Blok zemin 1 No.lu tekli odaya nakledilmiştir.

iv. Kurulun 16/8/2018 tarihli kararıyla *"yaş, yargılama süreci, ceza süreleri, suçun niceliği, örgütsel durumları, akli ve sağlık durumları, ahlaki eğilimleri, suç işlemeyen önceki yaşamları, sanat ve meslek faaliyetleri, suça bakış açıları, kurum kabul tarihleri, sosyo-ekonomik ve kültürel yapı, ilgi ve yetenekleri, sağlık, eğitim, akrabalık, güvenlik, ziyaretçi durumları gibi kriterlerin ön değerlendirmeleri*

yapılmış olup; cezaevindeki durumunun değişmesi nedeniyle bulunduğu durumu belirtilen kriterlere uyduğu" gerekçesiyle başvurunun odasının değiştirilerek E Blok zemin 4 No.lu tekli odaya nakline karar verilmiştir.

v. Kurulun 28/1/2019 tarihli kararıyla "yaş, yargılama süreci, ceza süreleri, suçun niceliği, örgütsel durumları, akli ve sağlık durumları, ahlaki eğilimleri, suç işlemeden önceki yaşamları, sanat ve meslek faaliyetleri, suça bakış açıları, kuruma kabul tarihleri, sosyo-ekonomik ve kültürel yapı, ilgi ve yetenekleri, sağlık, eğitim, akrabalık, güvenlik, ziyaretçi durumları gibi kriterlerin ön değerlendirmeleri yapılmış olup; cezaevindeki durumunun değişmesi nedeniyle bulunduğu durumu belirtilen kriterlere uyduğu" şeklindeki gerekçeyle başvurunun odasının değiştirilerek B Blok üst 32 No.lu tekli odaya yerleştirilmesine karar verilmiştir.

10. Başvurucu 8/2/2019 tarihi itibarıyla 855 gündür tek kişilik odada tutulmaktadır.

11. Başvurucu tutukluken sürdürülen yargılama sonunda Ankara 13. Ağır Ceza Mahkemesi 27/12/2017 tarihinde başvurunun silahlı terör örgütüne üye olma suçundan mahkûmiyetine karar vermiştir. Hükümle birlikte tutukluluk hâlinin devamına karar verilen başvuru, bu tarihten itibaren Ceza İnfaz Kurumunda hükme bağlı olarak tutulmaktadır.

12. Anayasa Mahkemesi 12/11/2018 ve 5/2/2019 tarihli yazılarla Ceza İnfaz Kurumundan başvurunun tek kişilik odada tutulduğu sürece ilişkin ayrıntılı bilgi talep etmiştir. Ceza İnfaz Kurumu, Anayasa Mahkemesinin sorduğu tüm hususlara 14/11/2018, 16/11/2018 ve 5/2/2019 tarihli yazılarıyla cevap vermiştir.

13. Ceza İnfaz Kurumunun yazılarında;

i. 8/10/2016 tarihinde Ceza İnfaz Kurumuna alınan başvurunun 13/12/2016-21/9/2018 tarihleri arasında farklı zamanlarda Konya Meram Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ereğli Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ile Kurum revirinde toplam yirmi bir kez çeşitli hastalıklar nedeniyle tedavi olmasının sağlandığı,

ii. Başvurucunun herhangi bir psikolojik destek talebinin olmadığı, 10/10/2016 tarihinde psikolog tarafından Araştırma ve Değerlendirme Formu (ARDEF) ve Gözlem Sınıflandırma Formu doldurmak ve kendisine psikolojik destek sağlamak amacıyla görüşmeye çağırılmasına rağmen başvurunun reddetmesi üzerine kendisiyle görüşme yapılamadığı,

iii. Ceza İnfaz Kurumu kitaplığında 2.502 adet kitabın bulunduğu, talebi üzerine başvurunun eğitim ve iyileştirme çalışmaları kapsamında 10/8/2017-1/3/2018 tarihleri arasında kırk yedi süresiz yayından, biri gazete, diğeri de dergi olmak üzere iki süreli yayından faydalandırıldığı,

iv. Başvurucunun,

- 8/10/2016-28/7/2017 tarihleri arasında 293 gün E Blok üst 25 No.lu tekli odada,

- 28/7/2017-16/8/2018 tarihleri arasında 384 gün E Blok zemin 1 No.lu tekli odada,

- 16/8/2018-11/10/2018 tarihleri arasında 56 gün E Blok zemin 4 No.lu tekli odada,

- 11/10/2018-25/1/2019 tarihleri arasında 106 gün B Blok üst 32 No.lu tekli odada,

- 25/1/2019 tarihinden beri B Blok üst 32 No.lu tekli odada barındırıldığı,

v. Tekli odaların 11,70 m² olup tek kişilik kapasitesi olduğu ve bu nedenle başvurunun aynı anda başka kişiyle barındırılmadığı, odanın göbek hizasında havalandırma penceresi olduğu, odada toplamda 2,70 m² genişliğinde duş, tuvalet ve mutfak bölümlerinin bulunduğu,

vi. Başvurucunun kendi hesabından karşılaması suretiyle kantinden televizyon alıp odasında bulundurabilme, serbest yayınlardan dergi alabilme imkânının olduğu,

vii. Kurumda su sayaç otomasyon sisteminin mevcut olup günlük 50 litre sıcak, 150 litre soğuk sudan faydalanma imkânının bulunduğu,

viii. Başvurucunun tekli odada kaldığı süre içinde şehir dışında bulunan ilgili mahkemeye sevk edildiği, hastaneye çıkış yaptığı zamanların dışında her zaman havalandırmaya çıkmasının sağlandığı, bununla birlikte kimi durumlarda hastalık veya kendi talebine binaen havalandırmaya çıkmamasının da söz konusu olabildiği,

ix. Başvurucunun kendisi ile aynı üitede barındırılan ve aynı suç grubundan olan kişilerle üç kişiyi geçmeyecek şekilde aynı anda havalandırmaya çıkmasının sağlandığı, Kurumun ilk açıldığı tarihlerdeki mevcut kapasite nedeniyle bir buçuk saat olarak havalandırma imkânı söz konusu iken kapasitenin artması, tekli odalardaki farklı suç grubundan olan hükümlü ve tutukluların sayısının artması nedeniyle İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla havalandırma süresinin bir saat olarak belirlendiği,

x. Başvurucunun 14/11/2018 tarihi itibarıyla Ceza İnfaz Kurumunda farklı tarihlerde 53 kez haftalık kapalı görüş, 23 kez olağan açık görüş, 8 kez Bakanlık emriyle açık görüş, 6 kez Savcılık izniyle kapalı görüş, 1 kez noterle ve 16 kez de avukatıyla görüşme imkânından faydalandığı hususları bildirilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

14. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 9. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fiziki engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde,

Türk Ceza Kanununda yer alan;

...

d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308),

e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),

Mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.

..."

15. 5275 sayılı Kanun'un "Tutukluların barındırılması" kenar başlıklı 113. maddesi şöyledir:

"(1) Tutuklular, maddi olanaklar elverdiğince suç türlerine ve taşıdıkları güvenlik riskine göre ayrı odalarda barındırılırlar. Aralarında husumet bulunanlar ile iştirak hâlinde suç işlemiş olanlar aynı odalarda barındırılmazlar ve birbirleri ile temas etmelerini engelleyecek tedbirler alınır."

16. 5275 sayılı Kanun'un "Tutukluların yükümlülükleri" kenar başlıklı 116. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Bu Kanunun; yüksek güvenliklı kapalı ceza infaz kurumları, ...güvenlik ve iyileştirme programına ve sağlığın korunması kurallarına uyma, ...kapıların açılmaması ve temasın önlenmesi, ...haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama, ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma, hücreye koyma, ...yönetim tarafından alınabilecek tedbirler, zorlayıcı araçların kullanılması, ...şikâyet ve itiraz, ...avukat ve noterle görüşme hakkı, kültür ve sanat etkinliklerine katılma, ifade özgürlüğü, kütüphaneden yararlanma, süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı, telefonla haberleşme hakkı, radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı, ...muayene ve tedavi istekleri, ...hükümlülerin sayısı ve uygulanacak güvenlik tedbirleri, eğitim programları, öğretimden yararlanma, muayene ve tedavileri, sağlık denetimi, hastaneye sevk, ...ziyaret, yabancı hükümlülere ziyaret, ziyaret ve görüşlerde uygulanacak esaslar, beden eğitimi, kütüphane ve kurslardan yararlanma konularında 9, 16, 21, 22, 26 ilâ 28, 34 ilâ 53, 55 ilâ 62, 66 ilâ 76, 78 ilâ 84 ve 86 ilâ 88 inci maddelerinde düzenlenmiş hükümlerin tutukluluk hâliyle uzlaşır nitelikte olanları tutuklular hakkında da uygulanabilir."

17. 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun sonradan ilga edilen ve bu Kanun kapsamına giren suçlardan mahkûm olanların cezalarını tek kişilik ya da üç kişilik oda sistemine göre inşa edilen özel infaz kurumlarında çekmelerini, bu kurumlarda ziyaretçilerle açık görüş yaptırılmamasını, hükümlülerin diğer hükümlülerle irtibat ve haberleşmesine engel olunmasını öngören 16. maddenin birinci ve ikinci fıkralarının iptali istemini Anayasa Mahkemesi 31/3/1992 tarihli ve E.1991/18, K.1992/20 sayılı kararıyla reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısımları şu şekildedir:

"Cezanın özel infaz kurumlarında çektirilmesinden amaç, ikinci fıkrada belirtildiği üzere, hükümlülerin birbirleri ile irtibatına ve haberleşmesine engel olmaktır. Gerçekte, hükümlülere karşı kimi önlemler alınması yeni değildir. Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzüğün 78/A maddesine göre, maddede sayılan anarşi ve terör suçlarından hükümlü olanlar, pekiştirilmiş güvenlik önlemleri alınmış, toplu iyileştirme ve eğitim uygulanan özel kapalı cezaevinde toplanırlar. Aynı Tüzüğün 78/B maddesi uyarınca, anarşi ve terör suçlarından hükümlü olanlar başta olmak üzere, hangi suçlu grubundan olursa olsunlar, ıslah olmayacakları anlaşılanlarla olay çıkaranlar, tek ya da üç kişilik odalar halinde yapılmış kapalı cezaevlerine gönderilirler. Tüzüğün 107. maddesinde, bu nitelikte suçları işleyenlerin ayrı kesim ya da koğuşlarda bulundurulacakları öngörülmektedir.

Tüm hükümlülerin aynı infaz rejimine bağlı tutulması düşünülemez. Cezanın kişiselleştirilmesi ilkesi, her hükümlünün onun toplum hayatına yeniden girmesini sağlamaya en uygun kurumda cezasını çekmesini gerektirir. İnfazda çağdaş eğilim, ihtisas cezaevleri diyebileceğimiz kurumlarda her gruba uygun tretman programları uygulanması yolundadır.

Ceza infaz kurumları açık, yarıaçık ve kapalı olmak üzere üçe ayrılmakta ve hükümlüler birbirinden farklı uygulamalara tabi bulunmaktadır. Bu bakımdan, maddenin 'Bu kanun kapsamına giren suçlardan mahkum olanların cezaları, tek kişilik veya üç kişilik oda sistemine göre inşa edilen özel infaz kurumlarında infaz edilir' biçimindeki hükmü 'insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye' tabi tutulmak biçiminde değerlendirilemez.

16. maddenin ikinci fıkrasında, bu kurumlarda açık görüş yaptırılmayacağı öngörülmüştür. Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzüğün 154. maddesinde ise 'Kapalı cezaevlerindeki ziyaretlerin hükümlülerle her türlü maddi temasın önüne geçilebilecek şekilde yapılması ve konuşmaların hazır bulunan personel tarafından ısitilebilecek tarzda cereyan etmesi lazımdır.' denilmektedir. Kapalı cezaevlerindeki görüşmelerde genel kural bu olmakla birlikte, ulusal, resmi ve dini bayramlarda Adalet Bakanlığı görüşmeye izin verebilir. Bu izin görüşmenin açık yapılmasını da içerebilir. Görülüyor ki, kapalı cezaevleri içinde genel kural görüşmenin açık yapılmamasıdır. Bu kural güvenlik amacıyla konulmuştur.

Aynı fıkrada, bu kurumlarda hükümlülerin birbirleriyle ilişkilerine ve diğer hükümlülerle haberleşmelerine engel olunacağı da belirtilmektedir. İnfaz kurumlarında ilişkilerin sınırlandırılması yoluyla cezaevi yönetimine karşı ayaklanmaların, hükümlü ve tutukluların birbirlerini kötü yolda etkilemelerinin önlenmesine çalışılmıştır.

Cezalandırmanın temelinde toplumun kendini savunma hakkı bulunmaktadır. İnceleme konusu fıkralara bu yönden bakıldığında, bu önlemler alınmakla bir yandan tutuklu ve hükümlülerin kaçmaları, ayaklanmaları, dışarıdaki yandaşlarıyla ilişki kurmaları, ileriye dönük suç planları yapmaları önlenmek istenmiş, diğer yandan, uygulamanın katılığı karşısında suç işlemeyi düşünenlerin bundan caymaları sağlanmaya çalışılmıştır. Dava dilekçesinde ileri sürülen iddialar yerindelikle ilgili olup Anayasa'ya uygunluk denetimi kapsamı dışındadır.

Bu nedenlerle 16. maddenin birinci ve ikinci fıkraları Anayasa'ya aykırı değildir. "

B. Uluslararası Hukuk

18. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) "İnsan haklarına saygı yükümlülüğü" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Yüksek Sözleşmeciler Taraflar kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar."

19. Sözleşme'nin 3. maddesi şöyledir:

"Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz."

20. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Sözleşme'nin 3. maddesi ile ilgili içtihatlarında kötü muamele yasağının demokratik toplumların en temel değeri olduğunu vurgulamıştır. Terörizmle ya da organize suçla mücadele gibi en zor şartlarda dahi Sözleşme'nin mağdurların davranışlarından bağımsız olarak işkence, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlerden men ettiği belirtilmiştir. Kötü muamele yasağının Sözleşme'nin 15. maddesinde belirtilen toplum hayatını tehdit eden kamusal tehlike hâlinde dahi hiçbir istisnaya yer vermediği içtihatlarda hatırlatılmıştır (*Selmouni/Fransa* [BD], B. No: 25803/94, 28/7/1999, § 95; *Labita/İtalya* [BD], B. No: 26772/95, 6/4/2000, § 119).

21. AİHM, hükümlü ve tutukluların (mahpusların) Sözleşme'de yer alan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahip olduğunu pek çok kararında yinelemiştir (*Hirst/Birleşik Krallık (No. 2)* [BD], B. No: 74025/01, 6/10/2005, § 69). Bununla birlikte ceza infaz kurumunda tutulmanın kaçınılmaz sonucu olarak suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi kurumun güvenliğinin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir, makul gerekliliklerin olması durumunda sahip olunan haklar sınırlanabilir (*Silver ve diğerleri/Birleşik Krallık*, B. No: 5947/72..., 25/3/1983, §§ 99-105).

22. AİHM, Sözleşme'nin 3. maddesi çerçevesinde ceza infaz kurumunda tutulma koşullarını değerlendirirken başvuruçular tarafından yapılan somut olaylara ilişkin iddialarla birlikte koşulların bir bütün olarak gözetilmesi gerektiğini belirtmiştir (*Dougoz/Yunanistan*, B. No: 40907/98, 6/3/2001, § 46). Bu kapsamda önlemlerin şiddeti, amacı ve bireyler için sonuçları birlikte değerlendirilmelidir (*Van der Ven/Hollanda*, B. No: 50901/99, 4/2/2003, § 51).

23. AİHM'e göre infazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahkûmları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Ceza infaz kurumunda tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde mahpusların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve onlara gerekli tıbbi yardım sağlanması da insan onuruna yakışır şartların sağlanması için gereklidir (*Piechowicz/Polonya*, B. No: 20071/07, 17/4/2012, § 162).

24. AİHM'e göre bir kişiyi özgürlüğünden alıkoyan önlemler genel olarak elem verici ve onur kırıcı bir durum içermektedir. Ancak yüksek güvenlikli bir ceza infaz kurumunda tutulma, mahpuslar için tek başına kötü muamele yasağının ihlali olarak kabul edilemez. Kamu düzeninin sağlanması amacıyla bazı suçlardan ceza alanların veya tehlikeli mahkûmların yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında tutulmaları gerekebilir. Firarı engellemek, diğer mahkûmların huzur ve güvenliğini sağlamak amacı ile yapılacak bu tür düzenlemeler bazı mahkûmların diğer mahkûmlardan ayrılmasını ve sıkı kontrol altında tutulmasını öngörebilir (*Piechowicz/Polonya*, § 161; *Ramirez Sanchez/Fransa* [BD], B. No: 59450/00, 4/7/2006, §§ 80-82, 138; *Messina/İtalya (No. 2)*, B. No: 25498/94, 28/9/2000, §§ 42-54; *Rohde/Danimarka*, B. No: 69332/01, 21/7/2005, § 78; *Van der Ven/Hollanda*, §§ 26-31, 50; *Csüllög/Macaristan*, B. No: 30042/08, 7/6/2011, §§ 13-16).

25. Ayrıca güvenliği sağlama, tutulan kişiye diğer tutulanlardan koruma, devam eden yargılamada sanıkların hileli iş birliği yapmalarını veya tutulan kişinin dışarıdakilerle suç için iş birliği yapmalarını önleme gibi amaçlarla tek başına tutma tedbirinin uygulanması da mümkündür. Başka bir ifade ile sıkı güvenlik rejimine ilişkin bir tedbir olan tek başına tutma, kendiliğinden Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı bir müdahale sayılmaz (*Van der Ven/Hollanda*, § 50). Uzun süre başkalarından ayrı tutmanın Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında bir ihlal oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilirken olayın özel koşullarına, tedbirin şiddetine, süresine, izlenen amaca ve ilgili kişi üzerindeki etkilerine bakılması gerekir (*Rohde/Danimarka*, § 93).

26. AİHM tutma koşullarını değerlendirirken tek başına tutmanın bütüncül olarak etkilerinin ve başvuranın olaya özgü iddialarının dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir (*Dougoz/Yunanistan*, B. No: 40907/98, 6/3/2001, § 46; *Muršić/Hrvatistan* [BD], B. No: 7334/13, 20/10/2016, § 101). Nitekim tutma koşullarının ve süresinin ilgili kişinin sağlığı üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunun tespit edildiği bir başvuruda Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir (*Ilařcu ve diğerleri/Moldovya ve Rusya* [BD], B. No: 48787/99, 8/7/2004, §§ 438, 442). AİHM ayrıca kişinin tam olarak duysal izolasyonunun sosyal hayattan bütünüyle izole edilmesiyle birleştiğinde kişiliği tahrip edebileceğini ve güvenlik gerekleri veya başka herhangi bir sebeple haklı çıkarılamayacak kötü bir muamele oluşturduğunu vurgulamıştır. Buna karşın güvenlik, disiplin ve koruma nedenleriyle diğer tutulanlarla temasın yasaklanması ise kendi başına bir insanlık dışı ceza veya muamele oluşturmaz (*Güngör/Türkiye* (k.k.), B. No: 14486/09, 4/7/2017, § 27). Bunun yanında AİHM söz konusu tek başına tutulma tedbirinin *Öcalan/Türkiye* ([BD], B. No: 46221/99, 12/5/2005, §§ 190-196) kararında altı yıl, *Ramirez Sanchez/Fransa* kararında ise sekiz yıl sürmesinin (*Ramirez Sanchez/Fransa*, §§ 113-150) -tedbirin daha görünür olmasına rağmen- ihlal oluşturmadığı sonucuna varmıştır.

27. Öte yandan bir muamele veya cezanın kötü muamele olduğunun söylenebilmesi için eylemin *asgari ağırlık eşiğini* aşması beklenir (*Raninen/Finlandiya*, B. No: 20972/92, 16/12/1997, § 55; *Erdoęan Yağız/Türkiye*, B. No: 27473/02, 6/3/2007, §§ 35-37; *Gäfgen/Almanya* [BD], B. No: 22978/05, 1/6/2010, §§ 88-90; *Costello-Roberts/Birleşik Krallık*, B. No: 13134/87, 25/3/1993, § 30). Benzer şekilde AİHM darbe teşebbüsü sonrası FETÖ/PDY üyeliği iddiasıyla tutuklanan ve yaklaşık bir yıldan fazla süredir ceza infaz kurumunun tek kişilik odasında tutulmaya devam eden Ayhan Bora'nın başvurusunu asgari ağırlık eşiği aşılmadığı gerekçesiyle açıkça dayanaktan yoksun bulmuştur (*Bora/Türkiye* (k.k.), B. No: 30647/17, 28/11/2017, § 24).

28. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi (Bakanlar Komitesi) tarafından 11/1/2006 tarihinde 952. Delegele Komitesi toplantısı sırasında kabul edilen Üye Devletlere Avrupa Cezaevleri Kuralları Hakkında REC (2006) 2 No.lu Tavsiye Kararı'nın ekinde yer alan Avrupa Cezaevi Kurallarının 17. ve 18. maddeleri hükümlüler ve tutukluların yerleştirme ve barındırmalarına ilişkin kriterleri düzenlemektedir. Bu kuralların ilgili kısımları şöyledir:

" Yerleştirme ve Barındırma

...

17.2. Cezaevlerine yerleştirmede, suçun devamlı takibi, güvenlik ve emniyet gerekleri ve tüm mahpuslara uygun rejimlerin sağlanması ihtiyacı hesaba katılmalıdır.

...

18.1. Mahpuslara sağlanan barınma yerleri ve özellikle yatakhane bölümleri, insan onuruna ve mümkün olduğunca özel yaşama saygı gösterecek biçimde olmalı, iklim koşulları ve özellikle zemin alanı, havanın metreküp miktarı, aydınlatma, ısıtma ve havalandırma dikkate alınarak, sağlık ve temizlik gereklerini karşılamalıdır.

18.2. Mahpusların yaşadığı, çalıştığı veya bir araya geldiği tüm binalarda:

...

c. Mahpusların personel ile gecikmeksizin irtibat kurmasını mümkün kılan bir alarm sistemi olmalıdır.

...

18.5. Başkalarıyla aynı koğuşı paylaşmasının tercih edilebilir olması dışında, mahpuslar normal olarak geceleri tek kişilik odalarda barındırılmalıdır.

...

18.10. Bütün mahpusların kaldıkları yerler, onların kaçma ve kendilerine veya başkalarına zarar verme tehlikesine karşı asgari sınırlayıcı güvenlik düzenlemelerine uygun koşullarda olmalıdır.

..."

29. Kuralların açık havaya çıkma ve boş zaman faaliyetlerine ilişkin kriterleri düzenleyen 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Eğer hava koşulları elveriyorsa, her mahpusun günde en az bir saat açık havaya çıkarak egzersiz yapmasına fırsat verilmelidir."

30. Kuralların 51, 52 ve 53. maddeleri özel yüksek güvenlik ve asayiş tedbirlerine ilişkin kriterleri düzenlemektedir. Söz konusu kriterlerin güvenliğe ilişkin ilgili kısmı şöyledir:

"...

51.4. Böylece her mahpus taşıdığı tehlike seviyesine uygun güvenlik koşulları altında tutulmalıdır.

51.5. Gerekli olan güvenlik seviyesi, kişinin hapsedilme süresi boyunca düzenli aralıklarla gözden geçirilmelidir."

31. Kuralların özel yüksek güvenlik ve emniyet tedbirlerine ilişkin kısmı ise şöyledir:

"Özel Yüksek Güvenlik ve Emniyet Tedbirleri

53.1. Özel yüksek güvenlik ve emniyet tedbirleri sadece istisnai hallerde uygulanmalıdır.

53.2. Bu tür tedbirlerin herhangi bir mahpusa uygulanması durumunda izlenecek açık prosedürler olmalıdır.

53.3. Bu tür tedbirlerin her birinin mahiyeti, süresi ve uygulanma sebepleri ulusal mevzuat ile belirlenmelidir.

53.4. Her olayda, söz konusu tedbirlerin belirli bir süre için uygulanması yetkili makam tarafından onaylanmalıdır.

53.5. Onaylanmış olan sürenin uzatılmasına ilişkin olarak alınan herhangi bir karar, yeniden yetkili makamın onayına sunulmalıdır.

53.6. Bu tür tedbirler mahpus gruplarına değil, bireysel mahpuslara uygulanmalıdır.

53.7. Bu tür tedbirlere tabi tutulan herhangi bir mahpusun 70. kural hükümleri gereğince şikâyet hakkı olmalıdır. "

V. İNCELEME VE GEREKÇE

32. Mahkemenin 9/5/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

33. Başvurucu; usul ve yasaya aykırı olarak tek kişilik odaya konulduğunu, bu konuya ilişkin olarak İnfaz Hâkimliğine yapmış olduğu itirazına cevap alamadığını belirtmiştir. Başvurucu 9-10/10/2016 tarihlerinde havalandırma bahçesine çıkmasının tamamen engellendiğini, 11/10/2016 tarihinde kırk dakika, 12/10/2016 tarihinde ise yirmi dakika havalandırma bahçesine çıkma süresinin kısaltıldığını iddia etmiştir. Kaldığı koğuştaki suların günde on beş saat boyunca kesik olduğunu belirten başvurucu, saç tıraşının kaldığı koğuşun önünde yapılabileceğinin kendisine söylenmesinin kötü muamele yasağının ihlali olduğunu ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

34. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun şikâyetlerini dile getiriş biçimi dikkate alındığında iddialarının özünün tutuklu olarak konulduğu Ceza İnfaz Kurumunda statüsüne rağmen tek kişilik bir yaşam odasına alınmasının kötü muamele yasağını ihlal ettiğine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvurucunun tüm iddiaları, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan söz konusu yasak kapsamında incelenmiştir.

35. Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"...

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.

..."

1. Genel İlkeler

36. Devletin bireyin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına saygı gösterme yükümlülüğü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekillerde kişilerin fiziksel ve ruhsal zarar görmelerine neden olmamalarını gerektirir. Bu, devletin bireyin vücut ve ruh bütünlüğüne saygı gösterme yükümlülüğünden kaynaklanan negatif ödevidir (*Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 81).

37. Diğer taraftan Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası ve Sözleşme'nin 3. maddesi herhangi bir sınırlama öngörmemekte; işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanması mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike hâlinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15. maddesi benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörmemiştir (*Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, § 33).

38. Tutulma koşulları, tutulanlara yapılan uygulamalar, ayrımcı davranışlar, devlet görevlileri tarafından sarf edilen hakaretamiz ifadeler, kişiye normal olmayan bazı şeyleri yedirme, içirme gibi muameleler kötü muamele olarak ortaya çıkabilir (*Cezmi Demir ve diğerleri*, § 90). Mahpuslar, Anayasa'nın 19. maddesi kapsamında hukuka uygun olarak kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkından mahrum bırakılabilirken (*İbrahim Uysal*, B. No: 2014/1711, 23/7/2014, §§ 29-33) genel olarak Anayasa ve Sözleşme'nin ortak alanı kapsamında kalan diğer temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Bununla birlikte ceza infaz kurumunda tutulmanın kaçınılmaz sonucu olarak suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi ceza infaz kurumundaki güvenliğe yönelik kabul edilebilir, makul gerekliliklerin olması durumunda sahip olunan haklar sınırlanabilir (*Turan Günana*, § 35).

39. Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasındaki "*Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*" şeklindeki kural mahpuslara yönelik uygulamalar için de geçerlidir. Bu husus, 5275 sayılı Kanun'un "*İnfazda temel ilke*" kenar başlıklı 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.*" ve yine aynı Kanun'un 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde "*Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddî ve manevî koşullar altında çektirilir.*" şeklinde düzenleme ile açıkça vurgulanmıştır. Dolayısıyla verilen bir mahkûmiyet veya tutuklama kararının infazında mahkûmlar veya tutuklular için sağlanacak şartlar insan onuruna saygıyı koruyacak nitelikte olmalıdır (*Turan Günana*, § 36).

40. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunlar ceza infaz kurumu idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahpuslar için bir ceza infaz kurumundaki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Ceza infaz kurumlarındaki yaşam, mahpuslara sunulan aktivitelerin genişliğinden mahpuslar ve ceza infaz görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (*Turan Günana*, § 37). Anayasa'nın 17. maddesi, ceza infaz kurumunda tutulan bir mahpusun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını da koruma altına almaktadır. İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahpusları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir (*Turan Günana*, § 39).

41. Yukarıda ifade edilen tüm hususların yanında ilave olarak bir muamelenin Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olmasının gerektiğini ifade etmek gerekir. Her olayda asgari eşiğin aşılp aşılmadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır (*Tahir Canan*, § 23).

2. İlkelerin Olaya Uygulanması

42. Somut olayda başvuru, terör örgütü üyesi olduğu gerekçesiyle tutuklanarak ilgili düzenlemeler gereğince (bkz. §§ 14, 16) sıkı güvenlik rejimine tabi hükümlü veya tutukluların bir veya birkaç kişilik odalarda barındırıldıkları, tesis niteliğindeki, çeşitli yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına konulmuş (bkz. § 8); son olarak aynı nitelikteki Ereğli (Konya) T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilmiştir. Başvurucu, sadece Ereğli'de tek kişilik bir yaşam odasında tutulmasından şikâyet etmektedir.

43. Anayasa Mahkemesi daha önce ceza infaz kurumlarında hükümlü ya da tutuklu statüsüyle tutulan kişilerin hücre hapsine alınmasının ya da diğer tutulanlardan ayrılmasının tek başına Anayasa'nın 17. maddesine aykırı bir durum oluşturmadığını belirtmiştir. Buna göre disiplinin sağlanması, güvenlik gerekçesi veya ayrı tutulan kişiyi diğer tutulan kişilerden korumak kaygısıyla bu tür uygulamalar yapılabilir (Turan Günana § 43; Ahmet Yeter, B. No: 2014/5100, 16/2/2017, § 39). Ayrıca tek başına tutma tedbirinin sadece güvenlik veya disiplini sağlama kaygısıyla değil mahpusların devam eden soruşturmalarda hileli iş birliği veya dışarıdakilerle yeni bir suç işlemek için iş birliği yapmalarını önleme gibi amaçlarla uygulanması da mümkündür (Raşit Konya, B. No: 2017/26780, 28/6/2018, § 44).

44. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde ceza infaz kurumlarında tutulma koşullarını değerlendirirken başvuru tarafından ileri sürülen somut olaylara ilişkin iddialarla birlikte koşulların bir bütün olarak gözetilmesi ve bu kapsamda önlemlerin şiddeti, süresi, amacı ve bireyler için sonuçlarının birlikte değerlendirilmesi gerektiğini de kabul etmiştir (Turan Günana, § 38). Dolayısıyla her başvuruda somut olayın özel koşulları, alınan tedbirin niteliği ve süresi, amacı ve söz konusu kişi üzerindeki etkisi değerlendirilmelidir.

45. Somut olaya bu yönüyle bakıldığında öncelikle başvuru tutulduğu tek kişilik yaşam odasının fiziki koşullarından şikâyet etmediği görülmektedir. Aslında başvuru tutulduğu odanın büyüklüğü, tuvalet ve duş ile mutfak ihtiyaçları için ayrılmış, uygun ve yeterli bölümlere sahip olduğu dikkate alındığında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen Avrupa Cezaevi Kurallarına uygun koşullarda tutulduğu da ortadadır (bkz. §§ 28-31).

46. Başvurucunun talebi üzerine kendisine Kurum kütüphanesinden süreli ve süresiz yayınlar verildiği, bu kapsamda 10/8/2017-1/3/2018 tarihleri arasında Kurum kütüphanesindeki kırk yedi süresiz ve iki süreli yayından faydalandırıldığı anlaşılmaktadır. Yine başvuru odasında televizyon bulundurabilme hakkının mevcut olduğu ve belirli tarihlerde düzenli olarak yakınlarıyla açık ve kapalı şekilde görüşmesine izin verildiği görülmektedir.

47. Başvurucunun tek kişilik odada tutulduğu zaman diliminde kamu makamlarınca gerekli sağlık hizmetine erişiminin sağlandığı (bkz. § 13/i), Ceza İnfaz Kurumu tarafından kendisine iletilen psikolojik değerlendirmeye alınma talebini de reddettiği anlaşılmaktadır (bkz. § 13/ii).

48. Ayrıca başvuru -şehir dışı duruşmaları ve hastaneye nakil zamanları ve Ceza İnfaz Kurumuna ilk kez nakledilmesinden sonraki iki günlük süre hariç- her gün açık havaya çıkma imkânından bir saat süresince diğer mahpuslarla birlikte ve bu mahpuslar ile ortak bir avluyu kullanma suretiyle de faydalandırıldığı görülmektedir. Yukarıda bahsi geçen Avrupa Cezaevi Kurallarıyla uyumlu olacak şekilde (bkz. § 29) başvuru açık havaya

çıkma imkânından her gün yararlandığı dikkate alındığında her gün için söz konusu olan bir saatlik sürenin makul olmadığının söylenemeyeceği kanaatine varılmıştır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. *Raşit Konya*, § 47). Bununla birlikte açık havaya çıkma imkânını diğer mahpuslarla birlikte kullanan başvurunun mahpuslar ile iletişimin kesilmediği de anlaşılmıştır.

49. Başvurucu kaldığı koğuştaki suların günde on beş saat boyunca kesik olduğunu belirtmiş olmasına rağmen bu şikâyetini idareye iletip ilgililerce gerekli tedbirler alınıp alınmadığı hususunda Anayasa Mahkemesine ilgili ve yeterli bir açıklamada bulunmamış; bireysel başvuru formunda bu konuda herhangi bir bilgi ve belgeye de yer vermemiştir.

50. Bununla birlikte başvuru, kaldığı koğuşun önünde saç tıraşının yapılabileceğinin belirtilmesinin kötü muamele teşkil ettiğini ileri sürmüştür. Başvurucu, saç tıraşının Ceza İnfaz Kurumundaki özel bir odada yapılmamış olmasının kendisi üzerinde ne şekilde fiziksel ve ruhsal etkileri olduğu konusunda bir açıklamada bulunmamaktadır. Başvurucunun zorla tıraş edildiğine veya kötü muamele amaçlı olarak belli bir saç modeline zorlandığına yönelik bir iddiasının da olmadığı görülmektedir.

51. Sonuç olarak yaklaşık 2,5 yıl süreyle tek başına tutulmakla birlikte dış dünyayla ve diğer tutulanlarla bütünüyle irtibatı kesilmeyen, kendisine belirli kolaylıklar sağlanan başvuru yönünden kişiliğini tahrip edecek nitelikte tam bir duyuşal veya sosyal izolasyonun varlığından bahsetmek olası görünmemektedir.

52. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bu bağlamda tek kişilik bir odada tutulmaya ilişkin koşullar olayın kendine özgü koşullarına göre, kötü muamele yasağı kapsamında gerçek bir sorun olarak ortaya çıkabilir. Bununla birlikte bu koşulların söz konusu uygulamanın niteliğinden kaynaklanan ve özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinin ötesinde asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekmektedir (*Raşit Konya*, § 50). Bu bağlamda başvuru, şikâyetine konu uygulamanın hemen yukarıda belirtilen kaçınılmaz elem seviyesinin ötesinde asgari bir ağırlık derecesine ulaştığı kanaati oluşturacak bir açıklamada bulunmamıştır. Somut olayda tutulma koşulları bakımından asgari eşik derecesinin aşılmadığı sonucuna varılmıştır.

53. Önemle belirtmek gerekir ki somut olayın koşullarına göre yapılan değerlendirme sonucu kötü muamele yasağının ihlal edilmediği yönündeki kanaat, başvurucuya uygulanan güncel rejimin sınırsız şekilde devam ettirilmesine izin verildiği şeklinde yorumlanmamalıdır. Başvurucunun ceza yargılamasındaki hukuki statüsüne bağlı olarak uygulanacak infaz rejimi gibi değişen şartlar nedeniyle yapılacak iyileştirmelerin tutulma koşullarının kötü muamele yasağı ile uyumlu olması bakımından önem arz etmekte olduğunu vurgulamak gerekir.

54. Açıklanan gerekçelerle kötü muamele yasağına ilişkin bir ihlalin olmadığı açık olduğundan başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kötü muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 9/5/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Recai AKYEL